

tedy stanoví výnos ministerstva spravedlnosti ze dne 11. dubna 1891 čís. 6558, že soukromému obžalobci, který vede sám svou věc, nepřísluší náhrada útrat zastupování. Správnost tohoto náhledu vyplývá také z ustanovení třetího odstavce § 383 tr. ř., který odpírá soukromému obžalobci právo, žádati svědečné. Z téhož důvodu nemůže soukromý obžalobce žádati náhrady za osobní vedení trestní věci, a to ani tenkrát, je-li zástupcem stran z povolání. Tomu není na závadu svrchu dotčené ustanovení § 17 ministerského nařízení ze dne 3. června 1909 č. 82 ř. zák. (advokátní tarif) vlastně nyní ustanovení § 16 nařízení vlády republiky Československé ze dne 2. září 1919 č. 498 sb. z. a n., dle něhož ve vlastní věci má advokát proti odpůrci nárok na náhradu stejných poplatků, jako advokát zmocněný. Ustanovení ta platí jen tam, kde zákon nevyklučuje jich použití, jak tomu jest právě u nákladů soukromého žalobce, jemuž, jak vyloženo, podle zákona nepřísluší náhrada za vlastní práce a vynaložený čas. Je-li soukromým obžalobcem nahodile advokát, nemůže z toho vyvozovati výsadu potud, že mu náhrada ta přísluší. Pokud konečně § 393 tr. ř. v posledním odstavci ukládá obžalovanému náhradu útrat zastupování, jsou tím míněny útraty zastupováním skutečně vzešlé; zastupování vlastní jest pojmově nemožné.

Čís. 257.

Předražování. Není třeba, by projev vůle, přenechatí zboží za určitou cenu, se vztahoval k určité osobě. Pouštění se do pletich pokoutním obchodováním se zbožím, státem zabaveným.

(Rozh. ze dne 11. září 1920, Kr I. 148/20).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných Ludvíka B., Zikmunda E. a Emila K. do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 26. listopadu 1919 pokud jím všichni obžalovaní byli uznáni vinnými přečinem dle § 23 čís. 4 cís. nař. ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. z. a Ludvík B. také přečinem předražování dle § 20 čís. 2 lit. a), b) cit. nař. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost Ludvíka B. dovozuje s hlediska důvodu zmatečnosti dle čís. 9 lit. a) § 281 tr. ř. nesprávnost odsouzení pro přečin předražování dle § 20 čís. 2 lit. a) cís. nař. ze dne 24. března 1917 čís. 131 ř. z. z toho, že, vychází-li rozsudek sám z předpokladu, že prodej lepenky firmě E. a H. se stal na oko, může přícházeti v úvahu pouze prodej lepenky firmě N. a Ch.; s tímto prodejem však že obžalovaný B. neměl vůbec co činiti a že tedy nelze mu klásti za vinu požadování ceny zřejmě přehnané, když od toho, kdo vskutku byl kupcem zboží, ceny vůbec nežádal, t. j. oproti skutečnému kupci neprojevil vůle, že mu přenechá zboží za určitou cenu. Jest však zjištěno, že obžalovaný B. udal Zikmunda E.-ovi jakožto cenu jím požadovanou 230 až 250 K za 10 lepenky a že se obrátil na Zikmunda E., by tento další prodej sprostředkoval, v přesvědčení, že

Zikmund E. nalezne firmu, která by si vymohla dopravní osvědčení, jehož on by jako obchodník nedosáhl. Byla-li dle toho obžalovanému B-ovi osoba skutečného kupce lhostejna, nemůže to míti za následek, že by v jednání jeho nebylo požadování ceny. Pojmu tomu vskutku odpovídá projev vůle, přenechati zboží za určitou cenu, tím je však také pojem ten úplně vyčerpán a naplnění jeho nezávisí nutně na vztahu této vůle k určité osobě kupcově. Budiž tu poukázáno k případům nabídek zboží inseráty, oběžníky, cenníky a pod., jež přece, požadována-li v nich za předměty potřeby cena zjevně přehnaná, — zajisté spadají pod hledisko § 20 cit. cís. nař., ač osoba kupcova je předem nejista. Vyřkl-li tedy obžalovaný B., dáváje Zikmundu E-ovi předmět potřeby do komise ku prodeji, cenový požadavek určitě vymezený a co do své výše zjevně přehnaný, není odsouzení jeho dle § 20 čís. 2 lit. a) a b) cís. nař. proto nesprávné, že se uzavření obchodu s firmou N. a Ch. ujednaného na podkladě jím udaném nesúčastnil.

Pokud se zmateční stížnost zabývá odsouzením pro přečin pletich, přehlíží, že rozsudek spatřuje vinu obžalovaných ve směru pouštění se do pletich v tom, že učinili předmětem obchodu pokoutního zboží zabavené u vědomí, že zabavením stala se lepenka soukromému obchodu méně přístupnou a že tím zvýšený nepoměr mezi poptávkou a nabídkou zaručuje B-ovi dosažení vyšších ba i přemrštěných cen. Toto právní pojetí je bezvadno. Veškerá trestní ustanovení cit. cís. nařízení o předražování směřují proti využívání mimořádných poměrů válkou vyvolaných na škodu spotřebitelstva takovým způsobem obchodování, jež nelze uznati za solidní a reelní. Pokud pak zejména státní správa uznala za nutno v zájmu spotřebitelstva předepsati pro obchodování jednotlivými druhy předmětů potřeby určité cesty, po případě i určité meze cenové, děje se veškeré obchodování, jež pohybuje se mimo tyto předepsané cesty, způsobem pokoutním, podloudným, per nefas, i spadá již tím samým pod pojem pletich, trestných podle § 23 čís. 4 cit. cís. nař., jakmile je spřeženo se snahami zništnými a způsobilostí vykonávati vliv na ceny zboží ve směru vzestupném. Všechny tyto náležitosti skutkové podstaty přečinu pouštění se do pletich jsou v tomto případě zjištěny. Obchod lepenkou byl nařízením ministra obchodu ve shodě s účastnými ministry ze dne 13. dubna 1918 čís. 141 ř. z., vydaným na základě zákona ze dne 24. července 1917 č. 307 ř. z. obmezen i prohlášeno v § 1 tohoto nařízení veškeré pohotové zásoby dřevěné lepenky za zabaveny dnem počátku působnosti tohoto nařízení resp. okamžikem výrobení. Zabavení působí dle § 3, že zabavené množství lepenky nemá býti zcizeno, pokud není ustanoveno jinak. Disponovati zabavenou lepenkou vyhraženo je hospodářskému svazu papírnického průmyslu. Vlastníci zabavené lepenky jsou povinni přenechati ji prodejem a dodati ji dodávkovým příjemcům, jež označí hospodářský svaz papírnického průmyslu (§ 7). Lepenky hospodářským svazem papírnického průmyslu přidělené je dovoleno použití jen k účelu v odbíracím povolení jmenovanému. S výjimkou, zde v úvahu nepřicházející, je zakázáno, by příjemci dodávky lepenku dále zcizili, není-li v odbíracím povolení další prodej výslovně dovolen. (§ 9). Je tedy nepochybné, že lepenka náležela v době činu k předmětům hospodaření státem vázaného. A poněvadž obžalovaný B. nejsa dodávkovým příjemcem, označeným hospodářským svazem papírnického průmyslu, kou-

U pil od výrobce 2 a půl vagonu lepenky za účelem dalšího prodeje, spadala tato jeho činnost pod pojem obchodování pokoutního. Dále je zjištěno, že věděl, že lepenka patří ku zboží zabavenému, že ceny pro ni jsou předepsány a že ji koupil v úmyslu, by ji proti předpisům nařízení výše citovaného učinil předmětem pokoutního obchodu, věda, že zabavením se stala soukromému obchodu méně přístupnou a že tím zvýšený nepoměr mezi poptávkou a nabídkou mu zaručuje dosažení vyšších, ba i přemrštěných cen. Dále je zjištěno, že znal čísla, počet svazků i skutečnou cenu lepenky, která byla nejvyšší 150 K za 1 q a že přes to udal Zikmundu E-ovi jako cenu jím požadovanou 230—250 K, že se obrátil na tohoto, by tento další prodej sprostředkoval, v přesvědčení, že týž nalezne firmu, která by si vymohla dopravní osvědčení, jehož by on jako obchodník nedosáhl a že mu jakost i množství lepenky oznámil. Tím jest jednak po stránce objektivní doličena nejen způsobilost prodeje, zvyšovati ceny, nýbrž i skutečně nastalý tento účinek, jednak po stránce subjektivní zjištěno ještě více, nežli pouhé ke skutkové podstatě zmíněného přečinu stačící vědomí možnosti řečeného účinku, totiž přímý úmysl, tímto pokoutním způsobem obchodování zvýšiti in concreto cenu předmětu potřeby. Pravíť rozsudek, že všichni obžalovaní byli si vědomi stupňování ceny lepenky, ba že bylo přímo jejich cílem, neboť tak měla dojíti uspokojení jejich touha po snadném a neoprávněném zisku. Poněvadž pak obchodníkovi nemůže býti neznám za nynějších hospodářských poměrů nevyhnutelný vliv jednotlivých prodejů za určité vysoké ceny na vytváření se cen stejného i jiného zboží v obchodě dalším, je tímto zjištěním implicity zjištěno i vědomí obžalovaného o způsobilosti jeho pletichářského obchodování působiti na vzestup cen dotyčného předmětu potřeby všeobecně. S tohoto hlediska je lhostejno, že zboží obžalovaným B-em prodané bylo již firmou E. a H. částečně spotřebováno, že zboží nebylo od výrobce odvezeno potají, nýbrž na podkladě odběrného osvědčení a že nebylo rozprodáno po částech. K tvrzení zmateční stížnosti, že stěžovatel dopravil lepenku do Čech ve všeobecném zájmu, dlužno uvést, že — bylo-li tomu tak — měl lepenku po jejím dopravení do Čech nabídnouti hospodářskému svazu papírnického průmyslu, by jí tento dále disponoval. Nesprávným jest též tvrzení, že v činu jeho, jakož i obžalovaného Zikmunda E. lze spatřovati pouze politický přestupek nařízení ze dne 13. dubna 1918 čís. 141 ř. z.; přestupek takový byl sice spáchán, vedle toho však splněna jest skutková podstata přečinu pletich.

Čís. 258.

Pojmu »ukrývání« dle § 185 tr. zák. odpovídá také činnost, která, ižsue mnohdy omezena jen na zcela krátkou dobu, zakládá onen trvající stav vlastního ukrývání. Spadají sem též různá pomocná jednání, jimiž se »ukrývání« podporuje.

(Rozh. ze dne 16. září 1920, Kr II 48/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných Meiera (Maxe) a Rachely S. do rozsudku